

Stap voor stap

Hoe Gambia mijn hart veroverde
en ik er een familie bijkreeg

Stap voor stap

Patrick Geysels

**Dit boek kwam er naar aanleiding van het
10-jarig bestaan van Warme Gloed VZW.**

**De opbrengsten van dit boek gaan volledig
naar onze projecten in Gambia.**

Copyright

Stap voor stap

Hoe Gambia mijn hart veroverde en ik er een familie bijkreeg

© 2026 Patrick Geysels

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur, behoudens de uitzonderingen voorzien door de toepasselijke auteurswetgeving.

De in dit boek beschreven gebeurtenissen zijn gebaseerd op waargebeurde ervaringen van de auteur. Waar nodig werden namen, dialogen of situaties licht aangepast om de leesbaarheid te verhogen of om de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen te beschermen, zonder afbreuk te doen aan de essentie van het verhaal. Alle foto's zijn eigendom van de auteur of werden gepubliceerd met toestemming van de rechthebbenden.

Omslagontwerp: Patrick Geysels, met ondersteuning van artificiële intelligentie voor conceptontwikkeling en vormgeving.

Tekstredactie en manuscriptontwikkeling: in samenwerking met ChatGPT (OpenAI), op basis van de herinneringen, ervaringen en teksten van Patrick Geysels.

ISBN: 9789403914145

Eerste druk: 2026

Uitgegeven via Bookmundo

Opdracht

Voor Bea.

Omdat één uitgestelde huwelijksreis ons een tweede thuis schonk.

Voor alle vrijwilligers van Warme Gloed en Moobeta Foundation.

Omdat elke verwezenlijking begon met mensen die geloofden dat een klein gebaar een groot verschil kan maken.

En voor onze Gambiaanse familie.

Jullie leerden ons dat rijkdom niet wordt gemeten in wat je bezit, maar in wat je bereid bent te delen.

**Een mens wordt niet herinnerd om wat hij bezit.
Hij wordt herinnerd om de warmte die hij achterlaat in het
hart van anderen.**

Proloog

November.

De zon zakt langzaam weg achter de Atlantische Oceaan.

Een zachte bries waait over het strand van Gambia. Kinderen lachen terwijl ze achter een versleten voetbal aan rennen. Enkele vissers trekken hun kleurrijke boten het strand op. De geur van houtskool en gegrilde vis vermengt zich met de zilte zeelucht.

Het lijkt een gewone avond.

Maar niets aan dit land is voor mij nog gewoon.

Ik kijk naar de horizon en denk terug aan een reis die nooit bedoeld was om hier te eindigen.

Zeventien jaar eerder stonden Bea en ik duizenden kilometers hiervandaan.

Niet in Afrika.

Maar op Jamaica.

We vierden ons vijfentwintigjarig huwelijk met een huwelijksreis die eigenlijk jaren te laat kwam. We bezochten het huis van Bob Marley, genoten van de muziek, de natuur en de ontspannen sfeer. Toch was het niet Bob Marley die mijn leven voorgoed zou veranderen.

Het waren de verhalen over de slavernij.

De plaatsen waar Afrikaanse mannen, vrouwen en kinderen aankwamen na een onmenselijke overtocht over de oceaan.

Ik bleef me afvragen waar die mensen vandaan waren gekomen.

Die vraag liet me niet meer los.

Ik begon te lezen.

Te zoeken.

Te ontdekken.

En uiteindelijk kwam ik uit bij een klein land in West-Afrika.

Gambia.

Een naam die toen nog weinig voor mij betekende.

Ik kon onmogelijk vermoeden dat dit land enkele jaren later een tweede thuis zou worden.

Dat ik er vrienden zou vinden die als familie zouden aanvoelen.

Dat ik er zou lachen.
Huilen.
Twijfelen.
Hoop zien groeien.
En samen met vele anderen proberen een klein verschil te maken.
Dit boek is geen geschiedenis van Warme Gloed.
Het is ook geen reisgids.
En evenmin een opsomming van projecten.
Dit is het verhaal van ontmoetingen.
Van mensen.
Van vertrouwen.
Van dromen.
Van successen.
Maar ook van teleurstellingen.
Het is vooral het verhaal van wat Gambia met ons gedaan heeft.
Want hoe vreemd het misschien ook klinkt...
Wij dachten dat wij naar Gambia gingen om iets te geven.
Uiteindelijk kregen wij er veel meer voor terug dan we ooit hadden
durven dromen.

"Alles begint met mensen."

Voorwoord

Soms vragen mensen mij waarom ik dit boek heb geschreven.

Het antwoord is eigenlijk heel eenvoudig.

Omdat herinneringen verdwijnen.

Niet allemaal tegelijk, maar beetje bij beetje. Namen vervagen.

Datums raken vergeten. Kleine gebeurtenissen, die ooit zo belangrijk leken, verdwijnen langzaam naar de achtergrond.

Dat wilde ik niet laten gebeuren.

Dit boek is daarom veel meer geworden dan een overzicht van de projecten van Warme Gloed en Moobeta Foundation.

Het is het verhaal van mensen.

Mensen die Bea en ik onderweg hebben leren kennen.

Mensen die ons hun vertrouwen schonken.

Mensen die ons deden lachen, ontroerden of soms met verstomming sloegen.

Toen we in 2009 eindelijk op huwelijksreis vertrokken, hadden we nooit kunnen vermoeden dat die reis het begin zou zijn van een avontuur dat ons leven voorgoed zou veranderen.

Nog minder konden we vermoeden dat een klein land als Gambia ooit als een tweede thuis zou aanvoelen.

Sinds onze eerste kennismaking met Gambia hebben we dorpen bezocht waar nog nooit toeristen waren geweest. We ontmoetten dorpsoudsten, schooldirecteurs, verpleegkundigen, landbouwers, vissers, leerkrachten en honderden kinderen die ons met een brede glimlach tegemoet liepen.

We zagen armoede.

Maar we zagen ook ongelooflijk veel veerkracht.

We zagen mensen die met heel weinig toch gelukkig konden zijn.

En we leerden dat rijkdom niet altijd wordt uitgedrukt in geld of bezit.

In de voorbije jaren groeiden uit toevallige ontmoetingen hechte vriendschappen.

Bai Dodou Jallow werd veel meer dan een partner in onze projecten.

Lamin Dampha werd een vriend.

De familie Sonko gaf mij zelfs een nieuwe naam en beschouwde mij als één van hen.

Dat zijn geen dingen die je kunt plannen.

Dat zijn geschenken die je krijgt.

Natuurlijk gaat dit boek ook over waterprojecten, schooltuinen, computerlessen, ziekenwagens, zonnepanelen en tientallen andere initiatieven.

Maar uiteindelijk zijn dat slechts middelen.

Het echte doel is altijd hetzelfde geweest.

Mensen kansen geven.

Niet door alles voor hen te doen, maar door samen te zoeken naar oplossingen die ook zonder onze aanwezigheid blijven bestaan.

Daarom zul je in dit boek niet alleen successen lezen.

Je zult ook lezen over projecten die moeilijk verliepen.

Over teleurstellingen.

Over momenten waarop we onze plannen moesten bijsturen.

Want ook dat hoort bij ontwikkelingssamenwerking.

Wie alleen de mooie verhalen vertelt, vertelt niet de volledige waarheid. Ik hoop dat dit boek je meeneemt op reis.

Niet alleen langs stoffige wegen, kleurrijke markten en afgelegen dorpen, maar vooral langs de mensen die ons hart hebben geraakt. Misschien ontdek je onderweg dat wij helemaal niet de hoofdrolspelers zijn.

De echte hoofdrol is weggelegd voor al die mensen die ons onderweg hebben ontvangen, geholpen, geïnspireerd en geleerd wat vertrouwen werkelijk betekent.

Aan hen draag ik dit boek op.

En aan iedereen die gelooft dat een klein gebaar soms het begin kan zijn van iets heel groots.

Welkom in ons verhaal.

Patrick Geysels

Hallaar, 2026

Hoofdstuk 1

Een reis die alles veranderde

"Sommige reizen brengen je naar een andere bestemming. Andere reizen brengen je naar een ander leven."

"Hebben we eigenlijk ooit een echte huwelijksreis gemaakt?"

Het was zo'n vraag die plots opduikt tijdens een gewone avond.

Bea keek me even aan.

Ze moest niet lang nadenken.

"Eigenlijk niet."

Zoals zoveel jonge koppels waren we na ons huwelijk onmiddellijk in het gewone leven terechtgekomen. Er was een huis dat moest worden afbetaald, werk dat alle aandacht opeiste en later kwamen ook de kinderen. Een huwelijksreis was iets dat we "later wel eens zouden doen".

Alleen...

Later werd steeds later.

Tot we in 2009 plots vaststelden dat we al vijftientig jaar getrouwd waren.

Een zilveren huwelijk.

Misschien was dat wel het ideale moment om die uitgestelde reis eindelijk waar te maken.

Voor mij stond de bestemming al lang vast.

Jamaica.

Niet voor de hagelwitte stranden.

Niet voor de luxehotels.

Zelfs niet voor het tropische klimaat.

Ik wilde naar het huis van Bob Marley.

Zijn muziek had me jarenlang vergezeld.

Niet alleen omdat ik de nummers mooi vond, maar vooral omdat zijn liedjes over vrijheid, gelijkheid en hoop gingen.

Dat sprak me aan.

En dus stapten Bea en ik, met een gezonde dosis nieuwsgierigheid, op het vliegtuig richting Jamaica.

Het werd een prachtige reis.

We genoten van de natuur, maakten kennis met de vriendelijke bevolking en bezochten natuurlijk ook het huis waar Bob Marley had gewoond.

Ik herinner me nog hoe bijzonder het voelde om door de kamers te wandelen waar zoveel muziekgeschiedenis was geschreven.

Toch gebeurde er tijdens die reis nog iets anders.

Iets waarvan ik toen onmogelijk kon vermoeden dat het mijn verdere leven zou bepalen.

Tijdens verschillende uitstappen kwamen we in aanraking met het verhaal van de trans-Atlantische slavenhandel.

We bezochten plaatsen waar Afrikaanse mannen, vrouwen en kinderen eeuwen geleden voet aan wal hadden gezet.

Mensen die alles waren kwijtgeraakt.

Hun vrijheid.

Hun familie.

Hun thuis.

Ik bleef er langer bij stilstaan dan ik zelf had verwacht.

Niet alleen bij wat er met hen was gebeurd.

Maar vooral bij één eenvoudige vraag.

Waar kwamen die mensen vandaan?

Die vraag bleef in mijn hoofd rondspoken.

Ook toen we opnieuw thuis waren.

Ik begon boeken te lezen.

Ik zocht op internet.

Ik bekeek documentaires.

Steeds opnieuw kwam ik dezelfde naam tegen.

Kunta Kinteh.

Het hoofdpersonage uit het wereldberoemde boek *Roots* van Alex Haley.

Via dat boek ontdekten miljoenen mensen de geschiedenis van de slavernij.

Maar wat mij vooral trof, was de plaats waar het verhaal begon.

Juffureh.

Albreda.

Kleine dorpen aan de Gambia-rivier.

Plots kreeg mijn zoektocht een richting.

Gambia.

Een land waarvan ik eerlijk gezegd nauwelijks iets wist.

Ik kon toen onmogelijk vermoeden dat die naam enkele jaren later zo'n belangrijke plaats in mijn leven zou innemen.

Nog minder kon ik vermoeden dat ik er vrienden zou vinden die familie zouden worden.

Dat ik er kinderen zou leren kennen die mijn hand niet meer wilden loslaten.

Dat ik er zou leren slapen op een matras gevuld met gedroogde pindaplanten.

Dat ik er zou huilen.

Lachen.

Twijfelen.

En dromen.

Allemaal omdat één eenvoudige vraag mij na Jamaica niet meer losliet.

Waar begon dit verhaal eigenlijk?

Soms is één vraag voldoende om een heel leven een andere richting uit te sturen.

Voor mij begon alles met die ene vraag.

En het antwoord lag niet in Jamaica.

Het lag ruim zesduizend kilometer verder.

In het kleinste land van het Afrikaanse vasteland.

Gambia.

“De mooiste reizen eindigen niet. Ze leven verder in je hart.”

Hoofdstuk 2

Gambia roept

"Sommige bestemmingen kies je zelf. Andere bestemmingen lijken jou te kiezen."

Na onze terugkeer uit Jamaica leek het leven gewoon zijn normale gang te gaan.

Werk.

Gezin.

Vrienden.

Weekend.

Zoals bij zoveel mensen nam de dagelijkse drukte al snel opnieuw de bovenhand.

En toch was er iets veranderd.

Ik merkte dat mijn gedachten steeds opnieuw afdwaalden naar die ene vraag die me tijdens onze reis had beziggehouden.

Waar vertrokken de Afrikaanse slaven?

Ik begon erover te lezen.

Aanvankelijk uit nieuwsgierigheid.

Maar hoe meer ik ontdekte, hoe groter mijn interesse werd.

Steeds opnieuw dook dezelfde naam op.

Gambia.

Een smalle strook land die zich als een lint langs de Gambia-rivier uitstrekt.

Een land waar de geschiedenis nog tastbaar aanwezig is.

Waar de verhalen van generaties worden doorverteld.

Waar Juffureh en Albreda liggen.

De dorpen die onlosmakelijk verbonden zijn met het verhaal van Kunta Kinteh.

Langzaam groeide het idee om er zelf naartoe te reizen.

Niet om projecten op te starten.

Niet om de wereld te veranderen.

Gewoon om te kijken.

Om te begrijpen.

Om het verhaal achter het verhaal te leren kennen.

In 2011 was het zover.
Bea en ik stapten opnieuw op een vliegtuig.
Deze keer niet richting Caraïben.
Maar richting West-Afrika.
Ik herinner me nog hoe nieuwsgierig we waren.
Wat zouden we aantreffen?
Hoe zouden de mensen leven?
Zou Gambia werkelijk zo anders zijn dan wij ons hadden voorgesteld?
Toen het vliegtuig begon te dalen, zag ik voor het eerst de kronkelende Gambia-rivier.
Van hierboven leek ze een levensader die het hele land verbond.
Pas veel later zou ik beseffen hoe symbolisch dat beeld eigenlijk was.
Want niet alleen de rivier verbindt mensen.
Ook water doet dat.
En misschien nog meer...
Vertrouwen.
Op de luchthaven werden we meteen ondergedompeld in een totaal andere wereld.
De warme, vochtige lucht voelde als een dikke deken.
Overall klonken onbekende talen.
Mensen liepen ontspannen heen en weer.
Niemand leek gehaast.
Zelfs de tijd leek hier een ander tempo te volgen.
Tijdens de rit naar ons hotel keek ik onafgebroken uit het autoraam.
Kleine winkeltjes.
Marktkraampjes.
Kinderen die langs de weg speelden.
Vrouwen die met een perfect uitgebalanceerde schaal op hun hoofd wandelden alsof dat de normaalste zaak van de wereld was.
Mannen die onder een boom zaten te praten.
Alles was nieuw.
Alles trok mijn aandacht.

Ik wist toen nog niet dat dit land mij nooit meer zou loslaten.
Dat ik ooit mensen zou leren kennen die mijn familie zouden worden.
Dat ik dorpen zou bezoeken waar nog nooit een toerist was geweest.
Dat ik zou leren eten uit één grote kom.
Dat ik met kinderen computerles zou geven.
Dat ik zou meewerken aan waterprojecten, schooltuinen en medische posten.
Dat ik ooit een nieuwe naam zou krijgen.
Nee...
Op dat moment waren Bea en ik gewoon twee nieuwsgierige reizigers.
Op zoek naar de oorsprong van een verhaal.
We hadden geen idee dat ons eigen verhaal op het punt stond te beginnen.
Want soms verandert een mensenleven niet door een grote beslissing.
Soms begint alles met één ontmoeting.
Eén blik.
Eén gesprek.
En precies zo'n ontmoeting wachtte ons.
Een ontmoeting die ik, zelfs vandaag nog, nooit uit mijn geheugen zal kunnen wissen.

“Ik hoorde geen stem. Toch wist ik dat ik terug moest.”

Hoofdstuk 3

Een ontmoeting die alles veranderde

"Soms verandert een mensenleven niet door wat je zegt, maar door wat iemand je in stilte vraagt."

Onze eerste dagen in Gambia stonden helemaal in het teken van ontdekken.

Zoals zoveel toeristen bezochten Bea en ik de kleurrijke markten, wandelden we langs het strand en maakten we kennis met de geschiedenis van het land. Alles was nieuw. Alles trok onze aandacht.

Toch merkte ik al snel dat het niet de gebouwen of de landschappen waren die me het meest boeiden.

Het waren de mensen.

Overall werden we vriendelijk begroet. Kinderen zwaaiden uitbundig wanneer we voorbijliepen. Volwassenen maakten spontaan een praatje. Het viel ons op hoe gemakkelijk je met elkaar in gesprek raakte, zelfs wanneer je elkaars taal nauwelijks sprak.

Op een dag namen we de ferry tussen Bara en Banjul.

Het was er druk.

Mensen zaten dicht bij elkaar, sommigen met bagage, anderen met koopwaar. Kinderen liepen rond, nieuwsgierig en speels. De overtocht was voor velen een dagelijkse routine, maar voor ons was het opnieuw een ervaring op zich.

We stonden tussen de mensen en keken rond.

Tot een vrouw ons aansprak.

Ze glimlachte vriendelijk en begon iets te vertellen.

Veel begrepen we niet van haar taal, maar met enkele Engelse woorden, gebaren en blikken probeerden we elkaar toch te begrijpen.

Naast haar stond een klein kind.

Nieuwsgierig keek het ons aan.

De vrouw nam haar kind zachtjes vast, keek me recht in de ogen en maakte met gebaren duidelijk wat ze bedoelde.

Of ik haar kind wilde meenemen naar België.

Even dacht ik dat ik haar verkeerd begrepen had.
Ik keek vragend naar Bea.
Zij had precies hetzelfde begrepen.
De vrouw herhaalde haar gebaren.
Niet aarzelend.
Niet smekend.
Maar met de overtuiging van een moeder die alleen het beste wilde voor haar kind.
Ze geloofde dat haar zoon of dochter in België een betere toekomst zou hebben dan zij ooit zou kunnen bieden.
Ik voelde een knoop in mijn maag.
Wat zeg je op zo'n vraag?
Hoe leg je uit dat zoiets onmogelijk is?
Hoe troost je een moeder die haar kind niet wil afstaan omdat ze er genoeg van heeft, maar omdat haar liefde zo groot is dat ze denkt dat iemand anders het een beter leven kan geven?
Ik vond geen woorden.
Misschien waren er ook geen woorden.
De ferry voer verder.
Het water kabbelde rustig, alsof er niets bijzonders gebeurde.
Maar voor mij stond de tijd even stil.
Toen we uiteindelijk aankwamen, namen we afscheid.
Ik draaide me nog één keer om.
De vrouw stond er nog altijd.
Met haar kind dicht tegen zich aan.
Dat beeld heeft me nooit meer losgelaten.
Sommige herinneringen vervagen na verloop van tijd.
Deze niet.
Integendeel.
Zelfs vandaag, zoveel jaren later, voel ik opnieuw kippenvel wanneer ik eraan terugdenk.
Op de terugweg zei Bea nauwelijks iets.
Ik ook niet.

We hadden allebei tijd nodig om te verwerken wat we net hadden meegemaakt.

Die ontmoeting veranderde onze vakantie.

Meer nog...

Ze veranderde onze manier van kijken.

Tot dan toe hadden we Gambia gezien als een prachtig land met vriendelijke mensen.

Vanaf dat moment zagen we ook de dagelijkse strijd die achter veel glimlachen schuilging.

We beseften dat je niet alle problemen van de wereld kunt oplossen.

Maar we beseften ook iets anders.

Misschien hoef je de wereld niet te veranderen.

Misschien is het voldoende om voor één dorp, één school of één familie een klein verschil te maken.

Die gedachte liet me niet meer los.

Tijdens de rest van onze reis bleef ze als een stille metgezel met ons meewandelen.

Zonder dat we het zelf beseften, was daar het eerste zaadje geplant van wat enkele jaren later Warme Gloed zou worden.

Niet geboren uit een groot plan.

Niet ontstaan aan een vergadertafel.

Maar uit de blik van een moeder.

En de liefde voor haar kind.

"De liefde van een moeder herken je niet aan wat ze vasthoudt, maar aan wat ze bereid is los te laten."

Hoofdstuk 4

Waarom Gambia ons niet meer losliet

"Sommige landen bezoek je één keer. Andere landen blijven je roepen."

Na onze eerste reis keerden Bea en ik terug naar België.

Letterlijk.

Maar in gedachten waren we nog vaak in Gambia.

Vrienden en familie vroegen hoe onze vakantie geweest was.

We vertelden over de zon, de zee en de vriendelijke bevolking.

We lieten foto's zien van kleurrijke markten, vissersboten en kinderen die ons lachend tegemoet kwamen.

Maar telkens opnieuw kwamen we uit bij dat ene verhaal.

De vrouw op de ferry.

De moeder die haar kind een betere toekomst wilde geven.

Het was alsof die ontmoeting alles overschaduwde.

Niet omdat ze triest was.

Wel omdat ze ons deed beseffen hoe verschillend twee werelden kunnen zijn.

Toch bleef er nog iets anders hangen.

De warmte.

En dan heb ik het niet over de temperatuur.

Ik heb het over de warmte van de mensen.

Nog nooit hadden we meegemaakt dat onbekenden ons zo spontaan aanspraken.

Dat kinderen al lachend onze hand vastnamen.

Dat mensen je uitnodigden om bij hen te komen zitten zonder iets terug te verwachten.

In België leven we vaak naast elkaar.

In Gambia leefden de mensen met elkaar.

Dat verschil viel ons elke dag opnieuw op.

Wanneer ik later foto's van die eerste reis bekeek, zag ik nog iets.

Op bijna elke foto stond een glimlach.

Niet alleen op onze gezichten.

Vooral op die van de mensen die we hadden ontmoet.